

Akıllı Kent Kapsamında Dijital Gezi Haritası ve Bir Tasarım Önerisi

Münire YILDIZ^{1*} Şerif GÖKDEMİR²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarım Bölümü, Isparta, Türkiye

² Yüksek Lisans Öğrencisi., Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Grafik Tasarımı Bölümü, Isparta, Türkiye

Makale Bilgisi

ÖZET

Geliş Tarihi: 12.10.2025
Kabul Tarihi: 26.11.2025
Yayın Tarihi: 26.12.2025

Anahtar Kelimeler:

Akıllı Kent,
Gezi Haritası,
Grafik Tasarım,
Görsel İletişim.

Bilgilendirme tasarımının önemli bir alt başlığı olan harita tasarımı, kent kullanıcılarının yön bulma, keşif ve deneyim süreçlerinde temel bir rol üstlenmektedir. Bu çalışma, akıllı kent kavramı bağlamında gezi haritalarının dijitalleşme sürecini ve bu dönüşümün turizm deneyimine katkılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle illüstratif ve etkileşimli haritaların kullanıcıya sunduğu deneysel farklılıklar değerlendirilmiştir. Geleneksel haritaların durağan yapısına karşın dijital haritalar; anlık veri akışı, çok dilli destek, çevrim içi ve çevrim dışı erişim gibi özelliklerle erişilebilirliği artırmakta ve görsel-işitsel etkileşimlerle kullanıcıya dinamik bir deneyim sunmaktadır. Çalışmanın yöntemi, literatür taramasına dayalı kavramsal bir çerçeve ile birlikte uygulamalı bir tasarım sürecini kapsamaktadır. Öncelikle akıllı kentler, kullanıcı deneyimi ve dijital harita tasarımı konularında yapılan akademik araştırmalar incelenmiş; ardından bu teorik temel doğrultusunda Isparta ili için illüstratif tarzda dijital bir gezi haritası tasarım önerisi geliştirilmiştir. Tasarım sürecinde kullanıcı deneyimini artırmak amacıyla etkileşimli bir arayüz oluşturulmuş, harita üzerindeki her ikon tıklanabilir hale getirilmiş ve ilgili bilgilendirici metinlerle desteklenmiştir. Sonuç olarak, hem görsel hem de işlevsel açıdan güçlü, turizm odaklı bir dijital harita örneği ortaya konulmuştur.

Digital Travel Map Within The Scope Of Smart City And A Design Proposal

Article Info

Received: 12.10.2025
Accepted: 26.11.2025
Published: 26.12.2025

Keywords:

Smart City,
Travel Map,
Graphic Design,
Visual Communication.

ABSTRACT

Map design, as a significant subfield of information design, plays a fundamental role in navigation, exploration, and user experience within urban environments. This study aims to examine the digitalization of travel maps within the framework of smart cities and to explore how this transformation contributes to the tourism experience. In particular, the experiential differences offered by illustrative and interactive maps are evaluated. Unlike traditional maps with static visuals, digital maps enhance accessibility through real-time data, multilingual support, and both online and offline features, while providing users with a more dynamic and engaging experience through visual and interactive elements. The methodology of this study combines a literature-based conceptual framework with a practice-oriented design process. Initially, academic research on smart cities, user experience, and digital map design was reviewed; subsequently, based on this theoretical foundation, an illustrative digital travel map design proposal was developed for the city of Isparta. During the design phase, an interactive interface was created to improve user experience; each icon on the map was made clickable and supported with informative texts. As a result, a digital tourism map proposal with strong visual and functional qualities was produced, offering an example of how information design can enhance cultural visibility and user engagement within the context of smart cities.

Bu makaleye atıfta bulunmak için:

Yıldız, M., Gökdemir, Ş., (2025). Akıllı Kent Kapsamında Dijital Gezi Haritası ve Bir Tasarım Önerisi. *Konya Sanat Dergisi*, 8, 191-214. <https://doi.org/10.51118/konsan.2025.66>

***Sorumlu Yazar:** Münire YILDIZ, munireyildiz@sdu.edu.tr

GİRİŞ

21. yüzyılın kentleri, dijitalleşme, veri yönetimi ve sürdürülebilirlik gibi kavramlarla şekillenen bir dönüşüm sürecine girmektedir. Gün geçtikçe artan kentleşme oranlarıyla yaşanan problemler geleneksel kent yönetimi yaklaşımlarının yetersizliğini ortaya koymakta ve yeni çözümlere olan ihtiyacı gözler önüne sermektedir (Değerli & Bozkoyun, 2025, s. 44). Bu bağlamda “akıllı kent” kavramı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) etkin bir şekilde kullanılmasıyla veriye dayalı ve katılımcı bir kent yaşamını hedefleyen yeni bir süreç olarak öne çıkmaktadır. Akıllı kentler; altyapı ve hizmetlerin dijitalleştirilmesinin yanı sıra aynı zamanda kamusal yaşamın kullanıcı dostu, erişilebilir ve sürdürülebilir şekilde baştan tasarlanmasını da kapsamaktadır.

Bu süreç içerisinde grafik tasarım ve görsel iletişim, sadece bilgi aktaran yardımcı araçlar olmaktan çıkarak kentlerdeki yaşanan deneyimi şekillendirmesiyle aktif bir rol üstlenmektedir. Özellikle yönlendirme sistemleri, interaktif haritalar ve dijital arayüzler aracılığıyla geliştirilen görsel çözümler akıllı kentlerin daha anlaşılır ve kapsayıcı olmasını mümkün kılmaktadır. Kamusal mekanlarda sunulan görsel iletişim tasarımı ürünleri kent sakinleri ve teknoloji arasındaki bağı oluştururken erişilebilirliği yükselterek insanlar arasındaki etkileşimi artırmaktadır, bu sayede kent ve kültür ilişkisini dijital araçlarla destekleyerek gelişmesine katkı sunmaktadır. Bu noktada dijital gezi haritaları kentler için akıllı uygulama çözümleri sunan bir tasarım ögesi olarak incelenmesi gerekmektedir. Dijital gezi haritaları kent ve kültürel bağları görünür kılarken, kente gelen gezginlere en iyi deneyimi sunmak için tasarlanırlar, bu etkileşimli sistemler kitleleri doğru yönlendirirken kent dinamiklerini görünür kılmaktadır.

Bu çalışmada, akıllı kent kavramı bağlamında görsel iletişimin rolü ve haritaların sunduğu kullanıcı deneyimi incelenmektedir. Özellikle turistik şehir haritaları, yönlendirme sistemleri ve etkileşimli dijital harita uygulamaları üzerinden grafik tasarımın akıllı kent vizyonuna nasıl katkı sunduğu değerlendirilmektedir. Bu bakış açısı, grafik tasarım disiplininin kent planlama ve yönetim süreçlerinde nasıl daha işlevsel bir araç haline geldiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda, Isparta yöresi için bir akıllı kent uygulaması olarak etkileşimli dijital bir gezi haritası tasarım önerisi geliştirilmiştir. İllüstratif çizimlerle hazırlanan harita tasarımı, gezi süreçlerini daha eğlenceli hale getirirken; etkileşimli özellikleri sayesinde kent ile kültürel miras arasındaki bilgilerin kullanıcıya aktarılmasına farklı bir boyut kazandırmaktadır. Anlık veri, çok dilli destek ve çevrim içi/çevrim dışı erişim imkânlarıyla zenginleştirilen tasarım, kullanılabilirliği artırmakta ve ziyaretçilere daha dinamik bir deneyim sunmaktadır. Harita üzerindeki her ikon tıklanabilir hale getirilmiş, her bir noktaya ilişkin bilgilendirici metinler kullanıcıya sunulmuştur. Böylece hem görsel hem de işlevsel yönü güçlü, aynı zamanda kentin kültürel görünürlüğüne katkı sağlayan dijital bir turizm haritası önerisi ortaya konulmuştur.

YÖNTEM

Bu çalışma, tasarım odaklı nitel araştırma yaklaşımı kapsamında yürütülmüştür. Süreçte literatür taraması, mevcut dijital haritaların analizi ve kullanıcı ihtiyaçlarının belirlenmesi, gezi haritalarının özellikleri, Akıllı kentler ve gezi haritaları arasındaki ilişki ve Isparta ili özelinde hazırlanan gezi haritaları incelenmiştir. Çalışmada; akıllı kentler bağlamında dijitalleşen harita tasarımlarının kullanımı araştırılarak, elde edilen veriler doğrultusunda hem estetik hem de işlevsel açıdan Isparta ili özelinde illüstratif bir dijital gezi haritası tasarımı kurgulanmıştır.

Araştırma Modeli

Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, uygulama önerisi tasarım süreci temel alınmıştır. Öncelikle dijital gezi haritalarına ilişkin görsel ve arayüz tasarımı örnekleri incelenmiş,

ardından Isparta'nın turistik ve kültürel değerleri belirlenmiştir. Bu veriler ışığında Adobe illüstratör programı kullanılarak illüstratif tarzda bir harita tasarımı hazırlanmış, tasarımın etkileşimli dijital arayüze dönüştürülebilmesi için Adobe XD programı kullanılmıştır. Her ikon tıklanabilir hale getirilmiş ve ilgili noktalara ait bilgilendirici içeriklerin olduğu sayfalar eklenmiştir. Ek olarak Isparta hakkında bilgilerin, belgesellerin olduğu sayfa ve iletişim sayfası tasarım önerisi hazırlanmıştır. Sürecin sonunda tasarım, kullanıcı deneyimi açısından değerlendirilmeye açık bir dijital turizm haritası prototipi olarak sunulmuştur.

DİJİTALLEŞEN KENTSEL YAŞAMIN YENİ YÖNÜ OLARAK AKILLI KENT

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki ilerlemeler ile toplumun ihtiyaçları doğrultusunda hizmet üretimi de değişmektedir. Akıllı kent anlayışı toplumun yaşam kalitesini, eğitim ve bilgiye erişim fırsatlarını ve şehrin sürdürülebilir gelişimini artırmak gibi hedefleri benimsemektedir.

T.C. Çevre ve Şehircilik bakanlığı 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'na göre;

Şehirlerin küresel olarak birbirine bağlı bir ekonomide rekabet etme ve kent sakinlerinin refahını sürdürülebilir bir şekilde sağlayabilme ihtiyacı ülkeleri ve şehirleri yeni teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları değerlendirmeye yönlendirmektedir. Bu motivasyon, söz konusu teknoloji ve yaklaşımların getirdiği karmaşıklık ve değişim hızı, geleneksel silo çözümleri geliştiren ekosistem paydaşlarını zorlamakta, şehir çözümlerinin bütüncül ve sistematik olarak ele alınması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanmasında, paydaşlar arası iş birliği ile geliştirilen birlikte çalışabilir sistemlerin veri ve uzmanlığa dayalı olarak gelecek öngörülerıyla beklenti ve problemleri karşıladığını güvence altına alan Akıllı Şehir yaklaşımı çözüm olmaktadır (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020, s.18).

Kentlerde refah düzeyinin artmasıyla birlikte yaşam koşulları iyileşmekte; buna bağlı olarak yerel yönetimler, kent yaşam kalitesini daha yüksek ve sürdürülebilir kılmak amacıyla teknolojik gelişmelerden yararlanmaktadır. Bu teknolojik dönüşümün bir sonucu olarak, günümüzde kentler sahip oldukları dijital altyapı ve akıllı sistemlerin düzeyine göre "akıllı kent" olarak tanımlanmaktadır. Hızla ilerleyen bilgi teknolojileri, akıllı kent tasarımlarının büyük ölçüde dijitalleşmesini sağlarken, gelişen veri işleme sistemleri sayesinde veriler hem saklanabilmekte hem de ihtiyaç duyulduğunda etkin bir şekilde kullanılabilir. (Bibri 2018, s. 231).

Bu bağlamda kentlerin kimliklerini yansıtan ve değer katan, kültürel ve sanatsal öğeler kent refahını yükseltirken kentte yaşayan insanların kaotik şehir hayatında duraksayıp nefes almalarını sağlamaktadır. Bu noktada akıllı kent uygulamalarının amaçları arasında yer alan insan yaşamını iyileştirmek için her ne kadar teknolojik odaklı çözümler sunulsa da toplum ile bütünleşen geleneksel kültürel ve sanatsal öğeler akıllı kent hayatına entegre edilmelidir.

Mevcut kentlerde yaşayan insan nüfusunun yoğunluğu dikkate alındığında, akıllı kent tasarımlarının da bu gerçeklikle planlanması gerekmektedir. Geleneksel kentlerin akıllı kentlere dönüşüm sürecinde; planlama, yönetim ve uygulama aşamalarında teknoloji odaklı bir bakış açısına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yaklaşım, akıllı kent kavramının doğru biçimde anlaşılması, benimsenmesi ve geliştirilecek uygulamaların bu anlayışla uyumlu olarak hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır (Yimsek ve Yakar 2023, s. 50).

Akıllı Kent ve Görsel İletişim

Akıllı kentlerin oluşum süreci yalnızca teknolojik altyapı ve veri sistemleriyle sınırlı kalmaktan

ziyade bu dönüşümün toplumla etkili bir biçimde paylaşılması ve benimsetilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu noktada görsel iletişim ve grafik tasarım, akıllı kentlerin anlayışının kamuoyuna aktarılmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Bilgilendirici infografikler, dijital arayüz tasarımları, yönlendirme sistemleri, çevreci kampanya afişleri ve etkileşimli kent haritaları gibi grafik tasarım öğeleri, hem kent sakinlerinin bu teknolojilere uyum sağlamasını kolaylaştırmakta hem de karmaşık verilerin netleşmesini sağlamaktadır.

Metropollerde grafik dil, evrensel bir iletişim biçimi sunmasından dolayı önem taşımaktadır. Görsel iletişim dili, hem okuryazar olmayan bireyler hem de kentin yerel diline hâkim olmayan turistler için anlaşılabilir bir iletişim aracıdır. Şehir hayatının temposu göz önünde bulundurulduğunda, bilginin çabuk ve etkili biçimde iletilmesi önemli bir gerekliliktir. Bu noktada, sade ama etkili şekilde tasarlanmış yönlendirmeler, herkesin kolayca anlayabileceği simgeler, tutarlı bir sistem içinde biçimlendirilmiş görsel öğeler ön plana çıkar. Renk, tipografi ve kompozisyon gibi tasarım bileşenleri, yönlendirme sistemlerinin işlevselliğini artırmada kilit rol oynar (Taşcıoğlu & Aydın, 2015, s. 229-230).

Akıllı kentlerdeki verilerin yoğun olması görselleştirmeye olan ihtiyacı artırmaktadır. Grafik tasarımcılar verileri anlamlı hale getiren arayüzler ve bilgilendirici dijital panolar tasarlayarak kent deneyimini etkin ve kullanıcı dostu hale getirmektedir. Ayrıca kamusal alanlardaki görsel yönlendirmeler, erişilebilirlik çözümleri ve sürdürülebilirlik bilincini artırmaya yönelik tasarımlar, kent kültürünün önemli bir parçası haline gelmektedir.

Bu bağlamda, kentin kültürel değerlerini deneyimleyebilmek, özellikle kente ilk kez gelen ziyaretçilerin etkileşim kurarak çevreyi keşfetmeleri, akıllı kent için uygulanan tasarımlarda göz önünde bulundurulması gereken önemli bir kriterdir. Ziyaretçilerin kentin tarihini, mimarisini, kültürel mirasını ve sosyal yapısını kolaylıkla tanıyabilmesi etkili bir görsel iletişim stratejisiyle mümkün hale gelmektedir. Bu noktada, dijital sistemler ile üretilmiş kullanıcı odaklı etkileşimli gezi haritaları kenti keşfetmeyi hem daha erişilebilir hem de daha deneyimsel hale getirmektedir. Grafik tasarımın yönlendirici, bilgilendirici ve estetik gücüyle birleşen bu sistemler, akıllı kent anlayışının sadece teknik değil aynı zamanda kültürel bir bütünlük taşımasını da sağlamaktadır. Böylece yerli halk ve ziyaretçiler için kent, sadece yaşanan değil aynı zamanda anlaşılan bir mekâna dönüşmektedir.

AKILLI KENTLER VE HARİTALAR

Şehir turizmi, her geçen gün daha çok talep görürken, birçok şehir için ekonomik kalkınmanın önemli bir parçası haline gelmiştir. Şehirleri ziyaret eden turistlerin sayısının artması kent gelişiminde belirleyici bir faktör oluşturmaktadır. Ancak, kalabalık şehirlerdeki turist yoğunluğu, etkili ve sürdürülebilir yönetimi zorunlu hale getirmektedir. Şehir yönetimlerinin, turistlere kültürel deneyimler sunarken, aynı zamanda şehir içi hareketliliği de dengeli ve verimli bir şekilde yönetmeleri kritik bir gerekliliktir. (Mrazovic vd. 2017 s.897,898) Bu nedenle gezi haritalarının etkili kullanımı şehirdeki kitleleri doğru yönlendirebilme yetisine sahiptir.

Akıllı şehirlerin, bilgi ve iletişim teknolojileri ile entegre edilmiş, sürdürülebilir bir yaşam sunmayı amaçlaması nedeniyle bu şehirlerde, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve haritalama teknolojilerinde mekânsal verilerin toplanması, analiz edilmesi ve görselleştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda kullanılan harita tabanlı sistemler, trafik yönetimi, enerji tüketimi ve afet izleme gibi alanlarda etkin çözümler sağlayabilmektedir. Örneğin, IoT cihazları ve büyük veri analizleri ile entegre edilen harita uygulamaları, trafik yoğunluğunu izleyerek trafik akışını optimize edebilir (Bhise, 2025, s.75). Ayrıca, harita tabanlı sistemler afet anlarında, kritik verileri anlık olarak toplayarak doğru müdahale için bilgiler sunabilmektedir. Böylece, akıllı şehirlerde yaşam kalitesi ve sürdürülebilirliğin artmasıyla şehir yönetimi daha verimli hale gelmektedir. En yaygın kullanılan harita

türleri nokta haritaları, işaretçi haritaları, güzergâh haritaları, şematik haritalar ve ısı haritalarıdır. Bu haritalar, çeşitli amaçlar için kullanılabilir: Bazı mekânsal dinamikleri keşfetmek (nokta haritaları ve ısı haritaları), bir şehirdeki öğeleri ve etkinlikleri kolayca bulmak (işaretçi haritaları), kentsel alanları anlamak ve karşılaştırmak (şematik haritalar), ulaşım güzergahlarını ve rotalarını analiz etmek (güzergâh haritaları) gibi. Haritalar, okullar ve restoranlar gibi ilgi alanlarını tanımlamak, çevreyi izlemek (su seviyesi, iklim, hava kalitesi vb.) ve şehirdeki toplu taşıma sistemini analiz etmek için yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Cepero vd., 2022 s. 93-94). Bu bağlamda geleneksel gezi haritaları daha çok işaretçi harita özelliği taşıırken dijital gezi haritaları farklı harita özelliklerini bir arada barındırabilmesi sayesinde dinamik ve etkileşime açık bir formdadır.

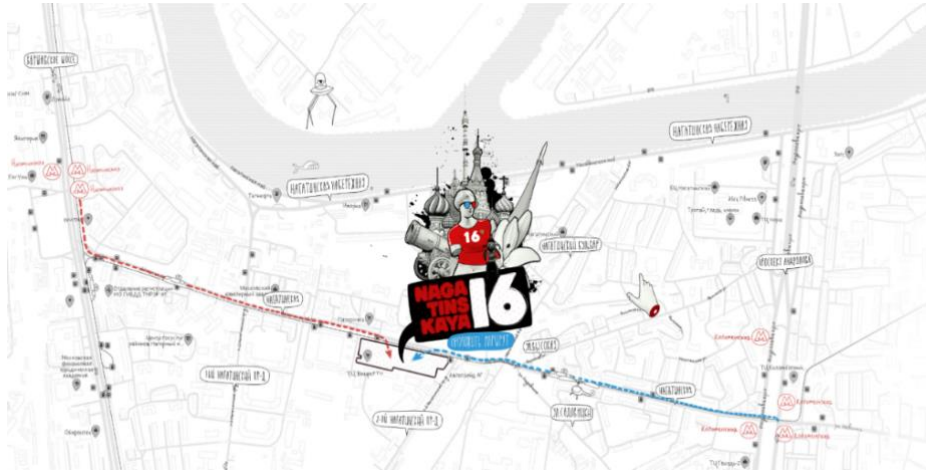
Dijital haritalar

1996 yılında MapQuest'in geliştirilmesiyle Dijital haritalama hizmetleri kamusal alanda ilk kez görünürlük kazanmış, 2005 yılında ise Google Haritalar ve Yahoo! Haritalar'ın çıkışıyla hızlı bir yükseliş göstermiştir (Geller 2007, s. 9). Bu gelişmeler sayesinde dijital haritalar, özellikle yön bulma amacıyla gündelik yaşamda geniş kitleler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Açık kaynaklı harita sistemlerinin erişilebilirliği sayesinde profesyonel olmayan bireyler de kendi harita uygulamalarını geliştirebilir hale gelmiştir (Luchetta 2017, s.4). Günümüzde Alibaba, Google, HERE, Michello ve NavInfo gibi firmalar küresel dijital harita pazarının başlıca tedarikçileri olarak kabul edilmektedir. Öte yandan, GoogleMaps, Bing Maps, MapBox, Foursquare, Yelp, Yandex, Fencer, Mapillary, Naver, CartoDB gibi uygulamalar popüler dijital haritalama servisleri arasındadır (Ng, 2018).

BrandStudio, Moskova merkezli yaratıcı ajansın web sayfasında yer alan harita ile geleneksel yer gösterim araçlarının ötesine geçerek, dinamik ve dijital harita örneği sunmaktadır (Şekil 1). Tasarım diliyle uyumlu biçimde kurgulanan bu harita hem estetik hem de anlatı gücü açısından öne çıkmakta; markanın mekânsal kimliğini görsel olarak güçlendirmektedir.

Şekil 1

Brandstudio web sitesi erişim sayfası (URL-1).

La Gata Perduda'nın dijital haritası (Şekil 2), bir kültür projesinin yerel topluluklarla etkileşimini görsel olarak ortaya koyan etkileyici bir örnektir. Barcelona'nın Raval bölgesindeki opera projesine katkı sunan kişilerin ve kurumların konumlarını interaktif biçimde sunmasıyla, katılımcıların kültürel üretiminin mekânsal ağını görünür kılmaktadır. Bu tür haritalar, kent yaklaşımıyla kültürel mirasın çağdaş sanat odağında dijital araçlarla nasıl birleştirilebileceğini gösterir. Harita sadece bir gösterim aracı olmaktan ziyade aynı zamanda bir veri katmanı sunarak kültürel katılımın kentsel düzeyde nasıl örgütlediğini ve kültür üretiminin kent ile olan ilişkisini somutlaştırır. Bu yönüyle harita, akıllı kentlerin

sadece teknoloji bağlamında değil, aynı zamanda kapsayıcı ve yöresel etkileşimler üzerinden de inşa edilebileceğini gösteren bir örnektir.

Şekil 1

La Gata Perduda berselona (URL-2).

Akıllı Kent ve Gezi Haritası

Akıllı şehirler bağlamında, gezi haritaları; şehirlerin kültürel mirasını dijital ortamlarda sunarak, vatandaşlar ve turistlere kentin yöresel özelliklerini etkileşimli ve erişilebilir bir deneyim olarak sunmaktadır. Bu haritalar sayesinde şehirdeki kültürel varlıkların, tarihi yapıların ve sanatsal aktivitelerin kullanıcı odaklı sunulması, yerel kültürün ve tarihsel mirasın keşfedilmesini kolaylaştırmaktadır. Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) kullanılarak oluşturulan kültür haritaları, mekânsal verilerin görselleştirilmesiyle kültürel rotalarla ilgili interaktif bir rehberlik sunmaktadır.

Dijital gezi haritalarının mobil web siteleri ya da uygulamalar şeklinde sunulmasıyla kullanıcılar, şehirdeki kültürel alanlar ve etkinlikler hakkında anlık bilgi alabilir, gezilerini planlayabilirler. Örneğin, dijital bir gezi haritası, ziyaretçilerin yerel sanat galerilerine, müzelere veya tarihi mekanlara nasıl ulaşabileceğini gösterirken, bu mekanların önemli özelliklerini, tarihçesini ve sunulan etkinlikler hakkında da bilgiler verebilir. Ayrıca, bu haritalar kültürel mirasın korunmasını da sağlamaktadır.

Dijital gezi haritalar, hem akıllı şehirlerin kültürel zenginliğini ortaya koymakta hem de kullanıcıların kültürel varlıklar ile olan etkin deneyimlerini hikâyeleştirmektedir. Şehir planlaması açısından değerli veriler sunan haritalar, kültürel rotaların daha verimli yönetilmesine katkıda bulunmaktadır.

Gezi haritaları

Herhangi bir şehri veya ülkeyi hiç bilmeden ziyaret edildiğinde, oradaki popüler turistik yerler, ulaşım seçenekleri ve ilgi çekici yerleri öğrenmek ve ziyaret sürecini planlayabilmek için rehberlere ihtiyaç duyulur. Bu rehber, genellikle şehirdeki kamusal kurumlar tarafından gezi haritası şeklinde sunulabilmektedir. Gezi haritalarında dikkat edilmesi gereken farklı önemli unsurlar vardır. İlk olarak harita, gezginlerin gezi rotasının belirlenmesi için kullanılacağından dolayı haritada kentin özel ve önemli yerlerinin ve rotaların belirgin bir şekilde gösterilmesi gerekir. Haritadaki öğeleri gerçek dünyadaki mesafelere göre gösteren ölçek, turistlerin farklı konumlar arasındaki mesafeleri anlamasını kolaylaştırır. Harita tasarımlarının anlaşılır olması eşit erişilebilirlik açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle harita görünümünün yalın ve net olması düzeni sağlarken görsel okumayı kolaylaştırmaktadır.

Kullanılan semboller ve simgeler net ve anlaşılır olmalıdır. Haritada sunulan bilgiler güncel verilere göre düzenlenmelidir. Gezi haritaları şehirdeki tarihi yerler, doğa harikaları ve gastronomik bölgeler hakkında bilgiler verilerek gezi sürecinin planlanmasına yardımcı olur. (Çeken, Büyükçakılcı 2023, s.1173) Gezi haritaları turistlerin şehirdeki gezilerini planlarken kullanabilecekleri önemli rehberlerden biridir. Bu haritalar, turistlerin ilgi alanlarına göre özelleştirilmiş bir deneyim sunarken ziyaretçilere şehir hakkında daha derinlemesine bilgi kazandırmayı amaçlar; böylece turistler sadece gezip görmekle kalmaz, aynı zamanda şehrin tarihi ve kültürel değerlerine dair bir farkındalık geliştirir.

La Rochelle (Şekil 3-a) şehri için illüstrasyon çizimlerinden oluşan harita hazırlanmış olup, şehirdeki önemli noktaları tanıtmayı amaçlayan eğlenceli bir tasarım sunmaktadır. Şehir Dedektifi Çocuklar için Ankara Haritası (Şekil 3-b), şehri çocuklara tanıtırken tarihi ve kültürel mirası keşfetmeyi eğlenceli hale getiriyor. Cumhuriyet tarihinin ilklerini, Ankara'ya özgü evleri ve parkları tanımak için harita, çocukların ilgisini çekecek şekilde illüstrasyonlarla hazırlanmıştır. Statik şekilde hazırlanmış her iki haritada şehirlerin kültürel zenginliklerini eğlenceli bir şekilde keşfetmeye olanak tanımaktadır.

Şekil 3

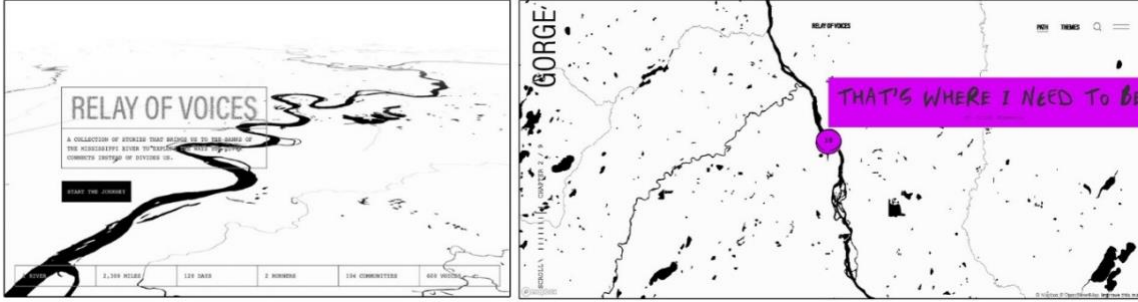
a- La Rochelle Gezi Haritası (URL-3) b-Ankara Gezi Haritası (URL-4).

Relay of Voices, (Şekil 4) Mississippi nehri boyunca uzanan interaktif bir hikâye anlatım platformudur. Sanatçı ve kültürel üretici Victoria Bradford Styrbicki önderliğindeki bu proje, 2019 yılında 2.300 millik (yaklaşık 3.700 kilometre) nehir boyunca yaşayan toplulukların seslerini toplamayı amaçlamıştır. Nehir çevresindeki yüzlerce kişiyle yapılan röportajları, fotoğrafları ve videoları içeren zengin bir içerik sunan haritada nehri şekillendiren ve nehirden şekillenen hikâyeleri paylaşmaktadır. Relay of Voices web sitesi, kullanıcıların nehir boyunca yapılan bu yolculuk sırasında toplanan hikâyeleri keşfetmelerine olanak tanıyan etkileşimli bir harita ve zaman çizelgesi sunmaktadır. Somut olmayan kültürel mirasın yöresel çerçevede aktarılmasında dijital haritaların kullanılması doğal mekanların kent ile olan ilişkisini gözler önüne sermektedir (Styrbicki, Warren, Lampman, & Studio Meta, 2022).

Şekil 4

Relay Of Voice Projesi etkileşimli haritası (URL-5).

Dijital gezi haritaları

Dijital teknolojiler harita kullanımına birçok farklı katkı sağlamaktadır. Bunların en önemlisi haritaları erişilebilir, kullanıcı dostu ve daha verimli hale getiren dijital araçlardır. Anlık veri sunabilme özellikleri sayesinde gezginler, gerçek zamanlı trafik bilgilerine, toplu taşıma saatlerine, mekânların yoğunluğunu gösteren verilere ve hatta farklı zamanlardaki yöresel etkinliklere kolayca ulaşabilirler. Farklı dil destekleri eklenen haritalarda iletişim engelleri azalırken, kullanıcılar menüler, biletler ve güzergâhlar gibi bilgilere kendi dillerinde erişebilirler. Dijital haritalar aynı zamanda görsel ve videolu içeriklerle zenginleştirilebilir; bu da bölge hakkında bilgisi olmayan bireyler için yön bulmayı kolaylaştırabilmektedir. Tüm bu özellikler, dijital haritaları geleneksel sabit kâğıt haritalara kıyasla çok daha işlevsel ve sürdürülebilir bir alternatif haline getirmektedir (Macnica, 2024).

Misato, Japonya'nın Shimane prefektörlüğünde yer alan, doğal güzelliklerle çevrili küçük bir kasabadır. Gonokawa Nehri boyunca uzanan bu kasabadaki sakin yaşam tarzı, kano ve doğa yürüyüşleri gibi aktiviteleri ve festivalleri tanıtmak için web sitesi üzerinden sunulan harita (Şekil 5) kasaba hakkında bilgi edinmesini kolaylaştırmaktadır. Harita, kasabanın coğrafi ve kültürel özelliklerini illüstrasyon çizimleri ile sunarak, ziyaretçilerin bölgedeki önemli yerleri keşfetmelerine olanak tanımaktadır. Dinamik bir yapıda olan harita mouse tekerleğinin hareketi ile interaktif bir deneyim sunmaktadır.

Şekil 5

Misato Kasabası gezi haritası (URL-6).

Dijital Gezi Haritalarının Kullanımı

Web siteleri üzerinden kullanımı

Web haritaları temel olarak statik ve dinamik haritalar olarak sınıflandırılmakta ve kendi içlerinde sadece görüntülenebilen ya da etkileşimli olanlar şeklinde iki gruba ayrılmaktadır. Fakat klasik atlaslardan ya da kâğıt ortamlarından taranarak dijitalleştirilen statik haritalar, dijital ortamda sunulmak için tasarlanmamaları nedeniyle genellikle düşük okunabilirlik, fazla bilgi yoğunluğu, renk kalitesi gibi problemlere sahiptir. Günümüzde internet ortamında statik haritaların kullanılabilirliği azalmış olsa da ihtiyaç duyulduğunda bu tür haritalara internet üzerinden kolaylıkla ulaşabilmek pratik bir yöntemdir. (Bulut, Gürkan 2017, s.6) Dinamik haritalar genellikle hareketli (animasyonlu) GIF formatında sunulur ve web tarayıcıları tarafından görüntülenebilmektedir. Haritaların görsel zenginlik sunmalarıyla birlikte genellikle düşük dosya boyutları sayesinde kullanıcı dostudur. Kentlerdeki gerçek verilerinin detaylı ve karmaşık yapıları çoğu durumda üçüncü boyut olmadan yeterince ifade edilemez. Bu nedenle web ortamı, bu tür verilerin görselleştirilmesinde ve sunulmasında oldukça uygundur. Fiziki haritalardaki üst üste gelen karmaşık verilerin web ortamlarındaki haritalarda katmanlar halinde eklenmesi ve bu katmanların kullanıcının isteğine göre interaktif butonlar sayesinde gizlenebilir ya da gösterilebilir olması veri karmaşıklığını engelleyerek görsel bir düzen sunmaktadır.

Web haritaları, geniş kitlelerin kullanımına sunulması amacıyla oluşturulan dijital haritalar olup, tasarımlarında etkileşim, animasyon ve multimedya öğeleri (ses, görsel, video, metin) gibi zenginleştirilmiş içerikler farklı kitle guruplarının eşit erişimi için kullanılabilir. Bu haritalar, kullanıcı deneyimini arttırmak ve doğru bilgi aktarımını etkin kılmak amacıyla geliştirilmektedir (Çiğdem, Koç 2023, s.89). Fakat harita içeriklerinin sunulduğu ortamlar, teknolojinin gelişmesiyle beraberinde bazı teknik sorunları da getirmektedir. Haritaların sunulduğu cihaz boyutlarının değişmesiyle ekran alanlarının daralması sonucunda harita tasarımında yeni zorlukları gündeme getirmektedir. (Schöttler, Hinrichs, Bach 2025 s.1149). Örneğin; sınırlı çözünürlük ve renk kullanımıyla gibi problemler, büyütme-küçültme (zoom) gibi kullanıcı arayüzü fonksiyonlarıyla kısmen giderilmeye çalışılsa da hâlâ sınırlı sayıda detayın gösterilmesi mümkün olmaktadır. Bu bağlamda, web tasarımında kullanılan responsive (duyarlı) ekranlar farklı boyutlara uyum sağlayarak kullanıcı deneyimini en iyi hale getirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Cremicro, 2023). Mobil cihaz kullanımının hızla arttığı göz önünde bulundurulduğunda, etkileşimli web haritalarının erişilebilirliği ve okunabilirliği önemli bir tasarım kriteri hâline gelmektedir.

Şekil 6

AYANA tatil köyü haritası (URL-7).

AYANA Resort Bali'nin web sitesindeki interaktif harita (Şekil 6), ziyaretçilere 90 hektarlık tatil köyünü keşfetme imkânı sunmaktadır. Ziyaretçiler, harita üzerinden tesislerin konumlarını görüntüleyebilir ve konaklamaları sırasında tatil köyündeki olanakları kolayca planlayabilirler. Kuşbakışı olarak çizilmiş haritada ve binalar statik kalırken yol güzergahını gösteren taşıtların hareketli olması haritaya dinamiklik katarken görsel etkiyi arttırmaktadır. İkonlar ile eklenen yer imleri interaktif bir buton görevi ile açılır- kapanır pencereler sayesinde kullanıcıyı bilgilendirir.

Mobil uygulamalar ile kullanımı (apps)

Mobil uygulamalar, akıllı şehirlerde kültürel ve turistik geziler için önemli bir dijital altyapı oluşturmaktadır. Bu uygulamalar, kullanıcıların şehirdeki çeşitli mekanlara kolayca erişimini sağlarken gezi sırasında mekanlara dair bilgi edinmelerini mümkün kılar. Özellikle etkileşimli gezi haritaları, kullanıcıların konum bilgileri sayesinde, yakın çevrelerinde bulunan turistik ve kültürel noktaları harita üzerinde gösterir ve aynı zamanda bu konumlar hakkındaki detaylı açıklamalar, görseller ve videolar sunabilir. Ayrıca, uygulamalar anlık bildirimlerle etkinlikler, festivaller veya sergiler hakkında bilgi vererek gezginlerin gezilerini dinamik bir şekilde yönlendirmelerini sağlamaktadır. Mobil cihazlara indirilen uygulamalar çevrimdışı kullanılabilme özellikleri sayesinde, internet erişiminin mümkün olmadığı zamanlarda gezi deneyiminin devam etmesini sağlamaktadır.

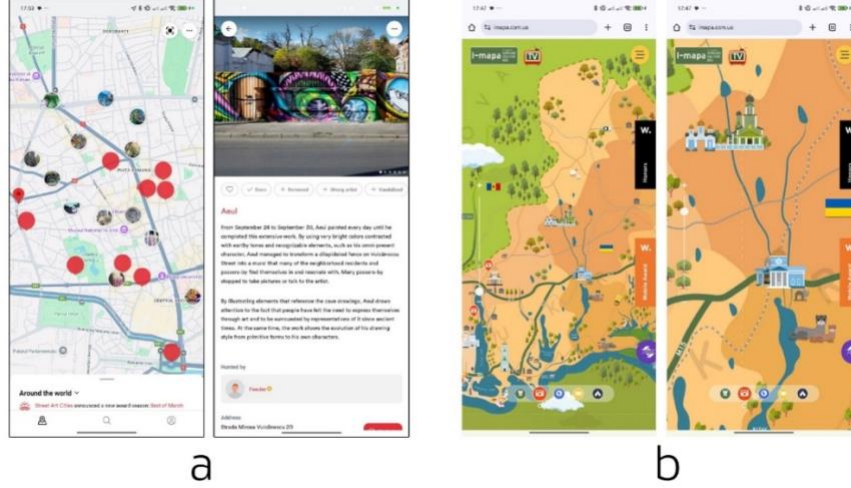
Street Art Cities (Şekil 7a) mobil uygulama tabanlı şehirdeki sanat eserlerinin keşfetmesini sağlayan bir haritadır. Uygulama, sokak sanatı meraklılarının şehirlerdeki duvar resimlerini ve grafitileri harita üzerinden bulmalarını sağlar. Kullanıcılar, buldukları konuma yakın sanatsal eserlerini inceleyebilir, fotoğraflarını paylaşabilir ve yorumlar ekleyebilirler. Uygulama, sokak sanatı koleksiyoncuları ve gezginler için etkileşimli bir keşif platformu sunarken sokak sanatı bağlamında kent kültür ağını görünür kılmaktadır.

iMapa (Şekil 7b) interaktif turistik haritası, Odessa bölgesine odaklanan web tabanlı bir gezi haritasıdır. İllüstrasyon temelli bir tasarıma sahip olup, şehrin kültürel, gastronomik ve turistik noktalarını görsel olarak kullanıcıya sunmaktadır. Harita, kullanıcıların şehri keşfetmesini kolaylaştırmak amacıyla farklı kategorilerdeki önemli yerleri illüstrasyonlar ve simgelerle işaretlemektedir. iMapa, görsel zenginlik ve etkileşimli özellikleri birleştirerek, şehirdeki çeşitli alanlarla ilgili bilgilere erişimi kolay bir şekilde sağlamaktadır. İllüstrasyon odaklı tasarımlar, görsel

estetiği ve kullanıcı deneyimini ön planda tutarak, özellikle sanat ve kültür odaklı kullanıcılar için etkili bir keşif aracı sunmaktadır.

Şekil 7

a- Street Art Cities mobil uygulaması (URL-8). b-iMapa mobil web sayfası (URL-9).

Kiosklar ile kullanımı (bilgi ekranları / dokunmatik panolar)

Kent teknolojileri ile mekânsal bilgilere hızlı ve erişilebilir biçimde ulaşma ihtiyaçlarıyla akıllı şehir uygulamaları içerisinde kamusal alanlara yerleştirilen dijital kiosk sistemlerinin önemini artırmaktadır. Kiosk sistemleri özellikle turistlerin ve şehir sakinlerinin gerekli bilgilere anında ulaşmalarını sağlayarak, etkileşimli gezi haritalarının fiziksel mekânlarla bir arada kullanılmasına olanak tanımaktadır. Kiosklar ile sunulan dijital haritalar, kullanıcıların oldukları konumlara göre çevrelerindeki turistik, kültürel ve kamusal alanlara ilişkin bilgileri görüntülemelerini sağlar. Harita üzerindeki dokunmatik arayüz yollarıyla yön bulma, güzergâh oluşturma, etkinlik takibi ve mekânsal filtreleme gibi işlevler sağlanarak, kullanıcı deneyimi önemli oranda zenginleştirilmektedir. Genellikle havaalanları, meydanlar, müze girişleri ve toplu taşıma alanları gibi daha çok yoğun ve merkezi konumlara yerleştirilen kiosklar, fiziksel haritaların yerlerini alarak daha güncel, dinamik ve kullanıcı odaklı bir bilgilendirme aracı işlevi görmektedir. Bu bağlamda, kiosklar hem kentte yaşayan insanların hem de ziyaretçilerin şehirle olan etkileşimlerini kolaylaştırması mekânsal okuryazarlığı artırmakla, bilgi teknolojileri ile kent deneyimi arasındaki entegrasyonu güçlendirmektedir (Tüzün, Telli, Alır, 2015 s. 73, 74).

Amsterdam'da, şehrin çeşitli bölgelerinde konumlandırılmış etkileşimli harita sunan dijital kiosklar bulunmaktadır (Şekil 8). Bu kiosklar hem turistlerin hem de yerel halkın şehirde kolaylıkla yön bulmasına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır. Dokunmatik ekranlı bu sistemler, kullanıcıların mevcut konumlarını belirlemelerine, ilgi çekici noktaları keşfetmelerine ve en uygun rotaları planlamalarına olanak tanımaktadır.

Şekil 8

Amsterdam Kiosk Gezi Haritası (URL-10).

Artırılmış gerçeklik (ar) destekli haritalar

Artırılmış Gerçeklik destekli haritalar, dijital haritaların sağladığı verileri fiziksel dünya ile birleştirerek kullanıcı deneyimini farklılaştıran ve geliştiren teknolojilerdir. Bu sistemler ile gezginlerin etraflarındaki yapıların ve nesnelerin gerçek zamanlı olarak dijital bilgilerle beraber sunulmasına olanak tanır (İçten, Bal, 2017 s.112). Bir gezgin, AR destekli bir harita kullanarak, cep telefonunu veya akıllı gözlüklerini belirli bir yöne veya mekâna yönlendirmesiyle haritadaki rotalar, önemli noktalar, yönlendirme ve bilgilendirme verileri doğrudan fiziksel dünyayla örtüşen şekilde ekranda görüntülenmektedir. Ar harita deneyimi, geleneksel haritalara göre daha dinamik ve sezgisel bir navigasyon imkânı sunmaktadır. Ayrıca, AR destekli haritalar, şehir içindeki gezintilerde navigasyonun ötesine geçerek, kullanıcıların tarihsel, kültürel ve sanatsal unsurlar hakkında anında bilgi edinmelerini sağlamaktadır. Bu teknoloji, özellikle turizm, ulaşım ve şehir planlama gibi alanlarda büyük bir potansiyel taşımasıyla beraber bu teknolojinin sunduğu görsel deneyimin kullanıcının dikkatini çekmesi ve estetik açıdan farklı çözümler sunması önem taşımaktadır.

Barcelona için geliştirilen web tabanlı artırılmış gerçeklik (AR) destekli etkileşimli harita sistemi, (Şekil 9) fiziksel bir turistik haritaya ar teknolojisinin entegre edilmesiyle çalışmaktadır. Gezginler, mobil cihazlarının kamerasını belirlenen harita yüzeyine yönelttiğinde, sistem bu fiziksel görseli tanıyarak dijital içerikleri ekran üzerinde göstermektedir. Bu sayede şehirdeki önemli noktalar, restoranlar, oteller ve kültürel yapılar üç boyutlu (3D) modeller ve animasyonlarla görselleştirilmektedir. 3D modeller, yalnızca mekânı temsil etmekten ziyade aynı zamanda hikâyeleştirme ve yön bulma süreçlerine katkı sağlayacak biçimde hareketli ve etkileşimli olarak tasarlanmıştır. Harita üzerindeki bu dijital unsurlar, kullanıcı tarafından filtrelenebilir şekilde sunulmaktadır. HTML, CSS ve JavaScript ile geliştirilen platform, kullanıcının seçimlerine göre içeriklerin gösterilmesi veya gizlenmesini sağlayarak etkileşimi arttırmaktadır. Sistem, mobil uygulama yükleme zorunluluğu olmadan yalnızca bir QR kod aracılığıyla çalışabilmekte ve bu yönüyle erişilebilirliği yüksek bir AR çözümü sunmaktadır.

Şekil 9

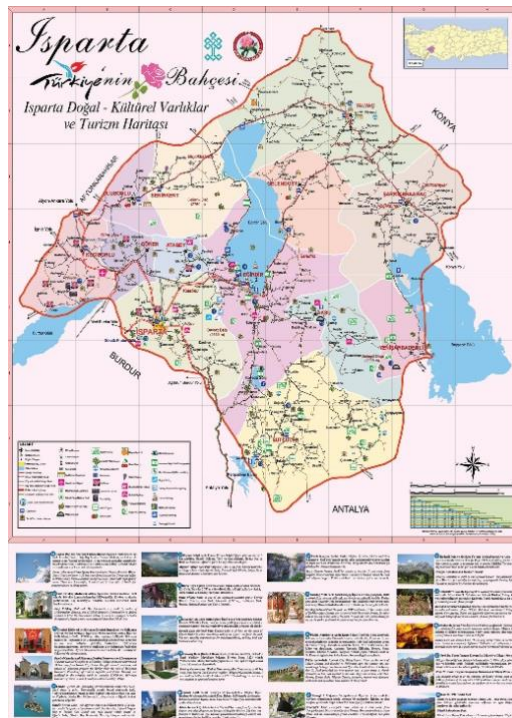
Barcelona AR Gezi Haritası (URL-11).

ISPARTA İLİ DİJİTAL GEZİ HARİTASI TASARIM ÖNERİSİ

Akıllı kentler yeni planlarla baştan kurulmasının yanı sıra halihazırda var olan kentlerin akıllı kent uygulamalarıyla geliştirilmesini de amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Isparta şehri için hem kültürel değerleri ön plana çıkartarak şehre katma değer sağlaması, hem de şehri ziyaret edecek gezginlerin gezi süreçlerini düzenlemesi, bu süreci en iyi şekilde deneyimleyebilmesi için etkileşimli dijital gezi haritası tasarımı önerisi hazırlanmıştır. Bu bağlamda öncelikle Isparta şehri için hazırlanan gezi haritaları taranmıştır. Şehir için kamusal kurumlar tarafından hazırlanan statik geleneksel gezi haritaları bulunmaktadır (Şekil 10). Bu bağlamda özellikle kamusal kurumlar tarafından hazırlanan haritalar, hazırlanan uygulama önerisinde yer verilmesi gereken bilgilerin ve öğelerin belirlenmesinde önemli katkılar sunmaktadır. Harita tasarımı uygulama sürecine başlamadan önce haritaların hangi mecralarda kullanılacağı, haritada yer alacak öğelerin belirlenmesi, haritanın kapsayacağı alan ve hedef kitlenin özellikleri belirlenmesi önemlidir. Bu faktörler tasarım sürecinin nasıl şekilleneceğine ve hazırlanan tasarımın teknik ve görsel özelliklerinin belirlenmesini sağlar. Bu noktada Isparta şehri için hazırlanacak dijital gezi haritasının, web ortamında sunulması ve etkileşimli özellikler barındırması planlanmıştır.

Şekil 10

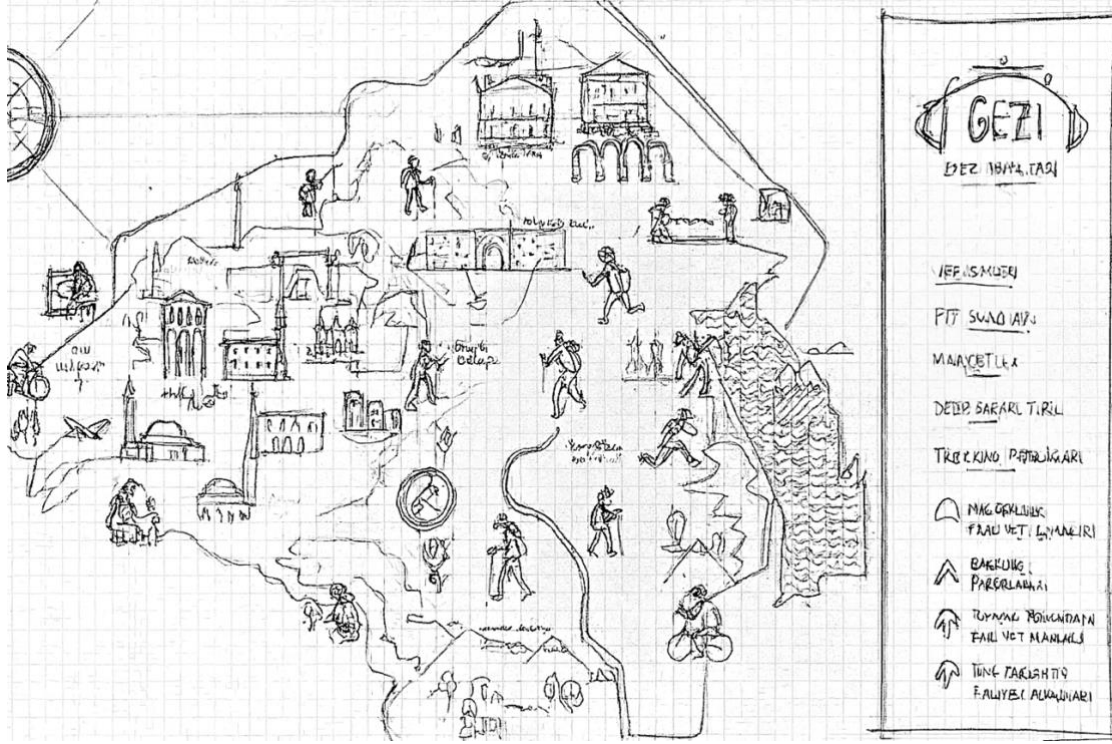
Isparta Doğal, Kültürel Varlıklar ve Turizm Haritası, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (URL-12).

Tasarım süreci, turistik gezilerde en çok tercih edilen konumların analiz edilmesiyle başlamıştır. Bu kapsamda Isparta iline ait kültürel, doğal ve tarihî cazibe noktaları belirlenmiş; kullanıcı deneyimini zenginleştirmek ve görsel iletişim açısından etkileyici bir anlatı kurgulamak amacıyla harita kurgusu bu veriler doğrultusunda şekillendirilmiştir. İlk aşamada, alan araştırması ve görsel referans toplama çalışmaları gerçekleştirilmiş, ardından seçilen noktalar arasında yön ve mesafe ilişkileri kurulmuştur. Bu aşamadan sonra illüstrasyon temelli, eğlenceli bir harita yapısının oluşturulmasına geçilmiştir. Harita, yalnızca yön bulma işleviyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda kent kimliğini yansıtan bir görsel hikâye olarak tasarlanmıştır. Bu bağlamda, renk paleti Isparta'nın doğal dokusu ve kültürel sembolleriyle uyumlu tonlarda seçilmiş pembe ve yeşil tonlar kentin “gül” temasıyla görsel bütünlük sağlamıştır. Öncelikle haritanın genel formu ve mekânsal dağılımı için eskiz tasarımlar üretilmiştir (Şekil 11). Eskiz aşamasında hem topografik denge hem de illüstratif yerleşim düzeni dikkate alınarak yapı, doğa ve insan figürleri sadeleştirilmiş biçimlerde çizilmiştir. Bu ilk taslaklar, kompozisyonun ritmini ve görsel hiyerarşisini belirlemede yol gösterici olmuştur. Ardından, dijital ortama aktarılan eskizler vektörel olarak yeniden düzenlenmiş ve her bir tarihî yapı, aktivite ve doğal unsur için ayrı illüstrasyonlar geliştirilmiştir. İllüstrasyonların vektör tabanlı olarak üretilmesinin nedeni web ortamında kullanılmasının daha işlevsel olmasından kaynaklanmaktadır. Şehir planı ve ilgili mekânlar Adobe Illustrator yazılımı aracılığıyla detaylı ve özgün bir biçimde çizilmiştir. Her konum için özel olarak tasarlanan ikonlar hem işlevsel hem de estetik anlamda haritanın bütünlüğüne hizmet edecek şekilde hazırlanmıştır. İkon çizimlerinde gerçek binaların ön yüzleri referans alınarak tam karşıdan görüş açısı ile iki boyutlu çizilerek binalara göre seçilmiş koyu-açık renkler ile boyut kazandırılmıştır. Bu illüstrasyonlar daha sonra harita üzerine konumlandırılarak bütüncül bir kompozisyon elde edilmiştir. Ayrıca haritaya farklı etkinlikler yapan insan figürleri eklenerek şehir hayatındaki kültürel aktiviteler gösterilmiştir (Şekil 12). Haritanın görsel bileşenleri tamamlandıktan sonra, dijital arayüzün tasarımı için Adobe XD programı kullanılmıştır. Bu süreçte, harita üzerinde konumlandırılan ikonlar, kullanıcıyla doğrudan etkileşime geçebilecek şekilde düzenlenmiştir. Her ikon, tıklanabilir özellikte tasarlanarak kullanıcıyı ilgili mekâna ait bilgilere yönlendiren özel sayfalara bağlanmaktadır. Bu sayfalarda, mekânlara dair açıklayıcı metinlerle birlikte görsellere de yer verilmiş, böylece kullanıcıya hem bilgilendirici hem de estetik açıdan zengin bir deneyim sunulması hedeflenmiştir. Etkileşim tasarımında kullanıcı odaklı bir yaklaşım benimsenmiş; ikonların üzerine gelindiğinde uygulanan hafif beyazlaşma efektiyle öğelerin aktif olduğu sezgisel biçimde kullanıcıya hissettirilmiştir. Okurlar için dijital gezi haritası “<https://youtu.be/Es806JU8ZnI>” adreste izlenebilir hale getirilmiştir.

Şekil 11

Isparta Dijital Gezi Haritası Önerisi Eskizi (Münire Yıldız Kişisel Arşiv, 2025).

Şekil 12

Isparta Dijital Gezi Haritası (Şerif Gökdemir Kişisel Arşiv, 2025, URL-13).

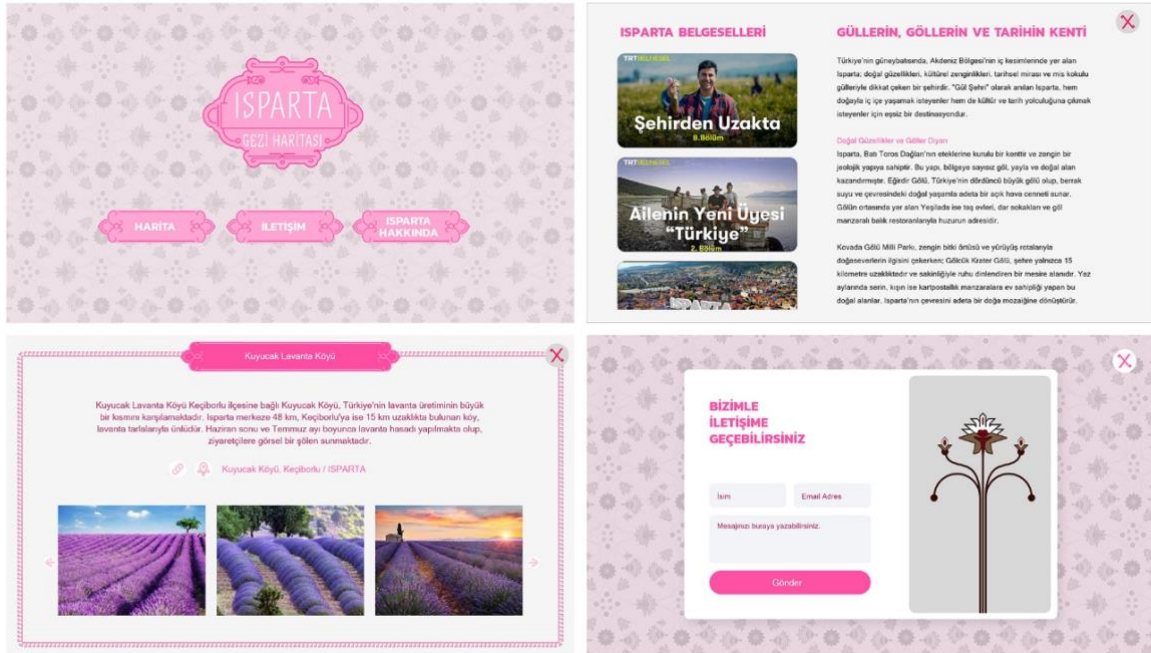

Etkileşim tasarımında **kullanıcı odaklı bir yaklaşım** benimsenmiştir. İkonların üzerine gelindiğinde uygulanan beyazlaşma ve gölge efektleri, kullanıcıya aktif öge hissi kazandırarak sezgisel bir yönlendirme sağlamaktadır. Mikro animasyonlar ve hareketli geçişler, kullanıcıyı etkileşim sürecine dahil eden dinamik bir deneyim oluşturmuştur. Projenin yalnızca etkileşimli değil, aynı zamanda dinamik bir yapıya sahip olması da görsel etkiyi artıran önemli bir unsurdur. Bu amaçla, harita üzerindeki belirli insan figürleri **Adobe After Effects** programı kullanılarak küçük animasyonlarla

hareketlendirilmiştir. Örneğin, halı dokuyan kadın, gül toplayan kadın ve uçurtma uçuran çocuk figürleri kısa döngüler halinde tasarlanarak haritanın yaşayan bir platforma dönüşmesi sağlanmıştır. Adobe XD doğrudan GIF veya video formatını desteklememekle birlikte, **Bodymovin** eklentisiyle dışa aktarılan vektörel animasyonlar **JSON** formatında programa entegre edilmiştir. Bu animasyonlar **LottieFiles** aracılığıyla haritaya eklenmiş, böylece dosya boyutu düşük tutulurken görsel kalite korunmuş ve akıcı bir kullanıcı deneyimi elde edilmiştir. Tasarım süreci boyunca hem estetik bütünlük hem de kullanıcı deneyimi ön planda tutulmuştur. Amaç yalnızca bilgi veren değil, aynı zamanda erişilebilir, etkileşim kurmaya açık ve eğlenceli bir dijital gezi haritası ortaya koymaktır. Bu kapsamda şehir hakkında detaylı bilgi alınabilecek ve kullanıcıların iletişim kurabileceği sayfa tasarımları da hazırlanmıştır (Şekil 13). Etkileşimli yapısı sayesinde kullanıcı yalnızca izleyen bir konumda değil, haritayla doğrudan ilişki kuran bir katılımcı haline gelmektedir.

Şekil 13

Gezi Haritasını Destekleyici Sayfalar (Şerif Gökdemir Kişisel Arşiv, 2025).

Sonuç olarak, Isparta için tasarlanan **etkileşimli dijital gezi haritası önerisi**, kentin kültürel, tarihî ve doğal mirasını çağdaş iletişim araçlarıyla görünür kılmayı amaçlayan yenilikçi bir yaklaşımdır. Geleneksel statik harita anlayışının ötesine geçerek, kullanıcıyla etkileşime dayalı dinamik bir deneyim sunan bu çalışma, dijital tasarımın kent kimliği oluşturmadaki potansiyelini ortaya koymaktadır. Haritanın illüstrasyon temelli estetik dili, Isparta'nın yerel sembollerini grafik tasarım aracılığıyla yeniden yorumlarken; arayüz ve animasyon entegrasyonu, kullanıcıyı bilgiye yönlendiren, keşfetmeye teşvik eden bir dijital ortam yaratmaktadır.

SONUÇ

Akıllı kent kavramı, günümüzde teknolojik altyapı kadar kültürel sürdürülebilirliği de içeren bütüncül bir yaklaşıma dönüşmüştür. Bu bağlamda, dijital gezi haritaları yalnızca yön bulma araçları değil; kent kimliğini, kültürel belleği ve kullanıcı deneyimini bir araya getiren **etkileşimli görsel iletişim platformları** haline gelmiştir. Grafik tasarım disiplini ise bu platformların temelini oluşturarak, bilginin estetik ve erişilebilir biçimde sunulmasını sağlayan kritik bir rol üstlenmektedir. Bu araştırma kapsamında geliştirilen **Isparta Etkileşimli Dijital Gezi Haritası** hem akıllı kent vizyonuna hem de çağdaş tasarım yaklaşımlarına uygun biçimde yapılandırılmıştır. Proje, geleneksel harita anlayışını yeniden yorumlayarak, kullanıcıyla etkileşim kurabilen, yaşayan bir dijital harita deneyimi sunmayı hedeflemiştir. Süreç; **alan araştırması, eskiz tasarımı, vektörel illüstrasyon üretimi, arayüz tasarımı** ve **etkileşimli animasyon geliştirme** aşamalarından oluşmaktadır.

İlk aşamada, Isparta'nın tarihî, doğal ve kültürel cazibe merkezleri belirlenmiş; bu veriler ışığında haritanın kompozisyon yapısı oluşturulmuştur. Harita kurgusu yalnızca mekânsal yerleşim açısından değil, aynı zamanda görsel ritim, simgesel denge ve hikâyesel akış yönünden de değerlendirilmiştir. **Eskiz çalışmaları** sürecinde, şehir planının genel formu ve figürlerin konumları kalem ve marker ile oluşturulmuş; bu aşama, tasarımın temel iskeletini belirlemiştir. Daha sonra, bu eskizler **Adobe Illustrator** ortamına aktarılarak vektörel olarak yeniden çizilmiştir. Bu tercih, haritanın farklı ekran boyutlarında çözünürlük kaybı yaşamadan kullanılabilmesini ve web ortamına uygun hale getirilmesini sağlamıştır. Her yapı, özgün cephe görünüşleri referans alınarak iki boyutlu illüstrasyonlar şeklinde hazırlanmış; açık ve koyu ton dengeleriyle derinlik hissi kazandırılmıştır. **Eğirdir Kalesi, Aya Baniya Kilisesi, Ertokuş Medresesi, Firdevs Bey Camii, Dünder Bey Medresesi** gibi tarihî yapıların el çizimi karakterini koruyan sadeleştirilmiş formları, haritanın anlatsal estetiğini güçlendirmiştir. İllüstrasyonlar tamamlandıktan sonra, harita yüzeyine **doğal alanlar, göller, yollar, insan figürleri ve tematik ikonlar** eklenmiştir. Özellikle günlük yaşamdan kesitler sunan insan figürleri (gül toplayan kadın, halı dokuyan kadın, uçurtma uçuran çocuk gibi) kentin sosyo-kültürel yaşamına dikkat çekmekte ve kullanıcıyla duygusal bir bağ kurmaktadır. Bu figürler, daha sonra **Adobe After Effects** yazılımı ile küçük animasyonlara dönüştürülmüş; **Bodymovin** ve **LottieFiles** eklentileri aracılığıyla **Adobe XD** arayüzüne entegre edilmiştir. Böylece harita, durağan bir görsel olmaktan çıkıp, yaşayan bir dijital platforma dönüşmüştür.

Arayüz tasarımında **kullanıcı odaklı etkileşim prensipleri** benimsenmiştir. Her ikon tıklanabilir biçimde tasarlanmış; kullanıcı ilgili mekânın detay sayfasına yönlendirilmiştir. Bu sayfalarda metin, fotoğraf ve grafik bileşenleri birlikte sunulurken bilgilendirici, estetik ve akıcı bir deneyim elde edilmiştir. İkonların üzerine gelindiğinde uygulanan beyazlaşma ve gölge efektleriyle görsel geri bildirim sağlanmış; mikro animasyonlarla sezgisel bir navigasyon akışı oluşturulmuştur. Bu bütüncül süreç sonucunda ortaya çıkan çalışma, **grafik tasarım, kullanıcı deneyimi (UX) ve kent kültürü** arasındaki etkileşimi örnekleyen disiplinlerarası bir proje niteliği taşımaktadır. Isparta için geliştirilen bu dijital harita, hem kültürel mirası dijital ortama taşıyarak koruma bilincini güçlendirmekte hem de akıllı kent vizyonuna estetik bir boyut kazandırmaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma, dijital haritaların yalnızca yön gösteren araçlar değil, aynı zamanda **kent belleğini yaşatan, kültürel kimliği görünür kılan ve kullanıcıyla duygusal etkileşim kuran** birer grafik anlatım biçimi olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle proje, hem **görsel iletişim tasarımı alanında yenilikçi bir uygulama modeli** hem de **akıllı şehir stratejileri** içinde değerlendirilebilecek sürdürülebilir bir iletişim çözümüdür. Gelecekte bu tür projelerin, artırılmış gerçeklik (AR), sesli rehber sistemleri veya veri tabanlı dinamik güncellemelerle desteklenmesi, kent deneyimini daha da derinleştirecek ve akıllı şehirlerin dijital dönüşümüne katkı sağlayacaktır. Böylece kent haritaları, yalnızca bilgi sunan değil, kültürel değerleri **yaşatan, öğreten ve hissettiren** birer etkileşimli deneyim alanına dönüşebilecektir.

Yazar Katkıları

Araştırma Tasarımı (CRediT 1) Yazar 1 (%50) – Yazar 2 (%50)

Veri Toplama (CRediT 2) Yazar 1 (%50) – Yazar 2 (%50)

Araştırma - Veri Analizi - Doğrulama (CRediT 3-4-6-11) Yazar 1 (%50) –Yazar 2 (%50) –

Makalenin Yazımı (CRediT 12-13) Yazar 1 (%50) – Yazar 2 (%50)

Metnin Tashihi ve Geliştirilmesi (CRediT 14) Yazar 1 (%50) – Yazar 2 (%50)

Finansal Destek Beyanı

Yazarlar bu çalışma için finansal destek beyan etmemiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

REFERANSLAR

- Bibri, S. E. (2018). The IoT for smart sustainable cities of the future: An analytical framework for sensor-based big data applications for environmental sustainability. *Sustainable Cities and Society*, 38, 230–253.
- Bhise, S. S. (2025). An IoT Application in a Smart Traffic Management System. *Journal for Research in Applied Sciences and Biotechnology*, 74–78.
- Bilgin, F. K. (2025). Bireylerin turizm destinasyonunu belirlemede görsel iletişimin rolü.
- Bulut, H., & Gürkan, H. (2017). Uzaktan algılama ürünlerinde interaktif harita kullanımı ve mobil uygulamalardaki etkinliği. *UZALMET 2017-Bildiri Kitapçığı*, 70–77.
- Cepero, T., Montané-Jiménez, L. G., Benítez-Guerrero, E., & Mezura-Godoy, C. (2022). Visualization in smart city technologies. *Facultad de Estadística e Informática, Universidad Veracruzana*.
- Çeken, B., & Büyükçakılcı, A. (2023). Bilgilendirme grafiği kapsamında turizm haritaları: Eskişehir Odunpazarı örneği. *Ulakbilge: Journal of Social Sciences*, 11(90).
- Çiğdem, G., & Koç, H. (2023). İnteraktif haritaların ve karekod uygulamalarının coğrafya eğitiminde kullanılması. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 87–100.
- Çuhadar, M., Aydoğan, T., & Bahar, H. (2013). Web-@ncient©: Ege Bölgesi antik kentleri için coğrafi bilgi sistemi destekli turist rota planlayıcısı tasarımı. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 5(1), 31–39.
- Değerli, A., & Bozkoyun, M. (2025). Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve kent bilgi sistemleri'nde (KBS) kullanılan yazılımlar üzerine bir inceleme. *Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü*.
- Ercan, F. (2021). Mobil seyahat uygulamaları ve Karadeniz Ereğli için bir mobil gezi rehberi uygulama önerisi: KdzEreğli Travel Guide (KTG). *Uluslararası Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1–12.
- Erdem, A., Şanlı Kayran, S. C., & Şeker, F. (2020). Mobil turizm uygulaması olarak Visiturfa gezi rehberi'nin değerlendirilmesi. *Avrasya Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1–12.
- Geller, T. (2007). Imaging the world: The state of online mapping. *IEEE Computer Graphics and Applications*, 27(2), 8–13.
- İçten, T., & Bal, G. (2017). Artırılmış gerçeklik üzerine son gelişmelerin ve uygulamaların incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*.
- İlkuçar, M., & Çetinkaya, A. (2018). Mobil telefon ve Google Harita destekli yerel seyahat rotası optimizasyonu: Burdur örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*.
- Koç, H., & Ergün, A. (2021). Bilginin görsel ifadesi: Haritalar. *Pegem Akademi Yayınları*.
- Köksal, M. O. (2023). Responsive web tasarıma dair bilmeniz gerekenler. <https://cremicro.com/tasarim-ve-gelistirme/tasarim-ilkeleri/responsive-web-tasarima-dair-bilmeniz-gerekenler/> (Erişim tarihi: 15.03.2025).
- Luchetta, S. (2017). Exploring the literary map: An analytical review of online literary mapping projects. *Geography Compass*, 1–17.
- Macnica. (2024). Platinum Map: Bölgesel kalkınmayı teşvik etmek için en iyi orijinal dijital harita.

<https://www.macnica.co.jp/en/business/maas/columns/146617/> (Erişim tarihi: 18.03.2025).

- Mrazovic, P., Larriba-Pey, J. L., & Matskin, M. (2017). Improving mobility in smart cities with intelligent tourist trip planning. In 2017 IEEE 41st Annual Computer Software and Applications Conference (COMPSAC) (Vol. 1, pp. 897–907). IEEE.
- Ng, J. (2018). Top 10 map APIs: Google Maps, Bing Maps, Mapbox and other geolocation APIs. Rakuten RapidAPI, Medium. <https://medium.com/rakuten-rapidapi/top-10-map-apis-google-maps-bing-maps-mapbox-and-other-geolocation-apis-cb442fec07ed> (Erişim tarihi: 10.03.2025).
- Schöttler, S., Hinrichs, U., & Bach, B. (2025). Practices and strategies in responsive thematic map design: A report from design workshops with experts.
- Styrbicki, V. B., Warren, N., Lampman, L., & Studio Meta. (2022). Relay of Voices. A House Unbuilt. https://ahouseunbuilt.com/portfolio/relay-of-voices-2/?utm_source (Erişim tarihi: 10.03.2025).
- Taşçıoğlu, M., & Erdoğan Aydın, D. (2015). Grafik tasarımın bilgilendirme ve yönlendirme tasarımındaki rolü ve Londra–Eskişehir örnekleri üzerinden bir inceleme. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 5(2), 227–245. <https://doi.org/10.20488/austd.19088>
- Tari, Ö. (1999). Harita ve sanat (Yüksek lisans tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2020). 2020–2023 Ulusal akıllı şehirler stratejisi ve eylem planı. <https://webdosya.csb.gov.tr/db/surdurbilirkentler/icerikler/ulusal-ak-ll-sehirler-stratejisi-ve-eylem-plan-2020-2023-20200224122048.pdf> (Erişim tarihi: 11.03.2025).
- Tüzün, H., Telli, E., & Alır, A. (2015). Usability testing of a 3D touch screen kiosk system for way-finding. Ankara.
- Yimsek, F. S., & Yakar, M. (2023). Akıllı kentlere genel bir bakış. *Türkiye Arazi Yönetimi Dergisi*, 5(1), 49–56.
- Yücel, A. (2024). Ordu ili infografik harita örnekleri. *ISPEC Journal*.

GÖRSEL REFERANSLAR

- Şekil 1. URL–1: Brandstudio. (2018). <https://bstd.ru/en/address> (Erişim tarihi: 12.03.2025)
- Şekil 2. URL–2: La Gata Perduda Barcelona. (2023). <https://lagataperduda.com/mapa> (Erişim tarihi: 14.03.2025)
- Şekil 3a. URL–3: Gautier, C. (2018). <https://www.behance.net/gallery/86570585/La-Rochelle-Map> (Erişim tarihi: 12.03.2025)
- Şekil 3b. URL–4: Sabancı Vakfı. (2022). https://www.sabancivakfi.org/i/content/Cocuklar_Icin_Ankara_Haritasi.pdf (Erişim tarihi: 12.03.2025)
- Şekil 4. URL–5: Relay of Voices. (2022). <https://www.relayofvoices.com/path> (Erişim tarihi: 16.03.2025)
- Şekil 5. URL–6: Shimane Misato. (2023). <https://www.town.shimane-misato.lg.jp/misatoto/> (Erişim tarihi: 18.03.2025)
- Şekil 6. URL–7: Ayana. (2024.). <https://www.ayana.com/bali/map> (Erişim tarihi: 21.03.2025)
- Şekil 7a. URL–8: Street Art Cities. (2016). <https://streetartcities.com/> (Erişim tarihi: 19.03.2025)

Şekil 7b. URL–9: I-Mapa. (2025). iMapa.com.ua (Erişim tarihi: 19.03.2025)

Şekil 8. URL–10: Urban Wayfinding Signage. (2019). <https://www.westsideaction.ca/urban-detail-xiii-urban-wayfinding-signage/> (Erişim tarihi: 23.03.2025)

Şekil 9. URL–11: Barcelona Map. (t.y.). <https://www.onirix.com/experience/city-of-barcelona-web-ar-interactive-touristic-map/> (Erişim tarihi: 25.03.2025)

Şekil 10. URL–12: Isparta Turizm Haritası. (2015). <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-71231/isparta-il-haritasi.html> (Erişim tarihi: 12.03.2025)

Şekil 11. Yıldız, M. (2025). Isparta Dijital Gezi Haritası Önerisi Eskizi, Kişisel Arşiv.

Şekil 12. Gökdemir, Ş. (2025). Isparta Dijital Gezi Haritası, Kişisel Arşiv, URL-13: <https://youtu.be/Es806JU8ZnI>

Şekil 13. Gökdemir, Ş. (2025). Gezi Haritasını Destekleyici Sayfalar, Kişisel Arşiv.

EXTENDED ABSTRACT

21st. century cities are being redefined by dynamics such as digitalisation, data management, sustainability, and participatory governance. Increasing urbanisation rates, population density, environmental pollution, transportation problems, and resource shortages have clearly demonstrated the inadequacy of traditional city management models. This situation has brought to the fore the need for data-driven systems that can offer holistic solutions to the social, economic and environmental needs of cities. In this context, the concept of smart cities has emerged as a new paradigm that aims to improve quality of life, support sustainable development and optimise urban services through the effective use of information and communication technologies (ICT). However, smart cities are not limited to the development of technological infrastructure. They also redefine individuals' relationship with the city and enable user friendly, interactive urban experiences. In this transformation process, graphic design and visual communication play a critical role as tools that simplify complex information, increase accessibility, and enrich user interaction. Visual communication also contributes to the transmission of urban culture, identity, and aesthetics. In this context, digital tour maps have become an important component of smart cities as interfaces that combine technological innovation with cultural representation.

Materials and Methods This study adopts a design oriented qualitative research approach to examine the role of visual communication in smart city applications. The research process began with a comprehensive literature review on smart cities, digital transformation, and visual communication design. Existing digital map and interface designs were analysed in terms of their aesthetic and functional characteristics. Subsequently, data was collected on the tourist areas, cultural heritage sites, and urban identity of the province of Isparta. Based on this data, an aesthetically holistic illustrative map design was created using Adobe Illustrator, and an interactive prototype was developed using Adobe XD. The icons on the map were made clickable; informative texts, images, and navigation links were added for each point. Additionally, sections such as introductory texts about Isparta, documentary links, and a contact page were included in the design. As a result of this process, a balanced digital tourism map prototype with strong user experience in terms of aesthetics and functionality was produced.

Findings The research findings reveal that digital travel maps make significant contributions in terms of urban identity, cultural visibility, and user experience. Within the context of smart cities, visual communication design plays a fundamental role in organising information, enhancing spatial awareness, and strengthening the interaction between users and the city. The illustrative and interactive digital map developed specifically for Isparta demonstrates how aesthetic design principles can be integrated with data-driven systems to create an accessible, interactive experience. Visual elements such as the iconography, typography, and colour palette on the map reflect the city's cultural character while providing intuitive guidance for the user. Furthermore, it has been determined that the vast majority of existing tourism maps in Turkey are static, printed, and non interactive, while user focused digital examples are quite limited. This situation highlights the need to develop more dynamic and visually integrated solutions in line with the smart city vision.

Discussion The integration of visual communication into smart city applications represents a shift from technological advancement to human centred design thinking. Findings show that digital tourism maps are not merely navigation tools; they are also cultural tools that reflect local identity and enhance user interaction. Visual communication design transforms information transfer in digital map designs into an aesthetic experience, thereby changing the way users perceive and experience the urban environment. The combination of illustrative aesthetics and interactive systems establishes an emotional connection as well as conveying information. The example of Isparta demonstrates that even small scale cities can strengthen their digital identities through design based approaches. This aligns with global smart city trends that prioritise inclusivity, sustainability, and cultural continuity.

Conclusion Digital tourism maps designed from a visual communication perspective transcend being merely functional tools, acquiring aesthetic, cultural, and experiential value. The illustrative and interactive map developed for Isparta demonstrates how technological innovation and cultural expression can be integrated within the framework of a smart city. This study demonstrates that graphic design can be used as a functional tool in urban planning and governance processes, emphasising the importance of visual narration in the formation of digital city identities. Future research may focus on comparative analysis of such map based designs with augmented reality, interactive exhibitions, or digital tourism platforms. Ultimately, adopting a functional,

aesthetic, and user centred approach to visual communication design in smart city strategies will contribute to the development of sustainable, accessible, and inclusive digital systems. Such studies open up a new field of research between the disciplines of graphic design and urban planning, paving the way for the digitalisation of future cities in harmony with cultural heritage.